

pult. Kavárna byla vyplněna tonetkami stojícími u stolů s kamennou deskou a kovovou podnoží. Nechyběly zde dva kulečnickové stoly, litinové stojany na šatstvo i deštníky, vkusná kamna, plynové osvětlení, velkoformátová zrcadla rozptylující denní i večerní světlo či bohaté štuky na stropě i stěnách. Ostravský tisk ocenil také vybavení kavárny a upozornil na stříbrné a alpakové příbory a nádobí, které byly opatřeny u významného klenotníka a prodejce Heinricha Schnitzera v Moravské Ostravě. Tisk po otevření reflektoval nejen vkusně vypravený interiér, ale také nabídku šedesáti novinových a časopiseckých titulů, jež byly k dispozici návštěvníkům podniku. Hosté zde měli k dispozici tituly nejen českých, německých a polských tiskovin, ale také francouzských a anglických novin. Nejoblíbenější

však byl tisk německý, potažmo rakouský, jako byla periodika *Neues Wiener Tagblatt*, *Deutsche Zeitung*, *Wiener Allgemeine*, *Neue Freie Presse*, *Interessantes Blatt*, *Ueber Land und Meer*, *Presse*, *Bohemia* či *Wiener Fliegende*.

Německá nebo česká

Kavárna Austria se s ohledem na městskou smetánku hned na počátku své existence do značné míry profilovala jako kavárna německá. Jistým potvrzením této skutečnosti je článek, který uveřejnil politický čtrnáctideník *Radhošť* dne 29. září 1895: **Kavárna Austria v Moravské Ostravě.** V sobotu večer zasedla si česká společnost sestávající z pěti osob, tří pánů a dvou dam, v této kavárně a poručila si kávu, ovšem že po česky. Bylo jí vyhověno. Když přišlo však ku placení, nechtěl vrchní číšník jediného slova česky promluvit a násilně nutil společnost, aby mu rozuměla, a když jeden pán z této společnosti ho napomínal, aby se tak nechoval, hrubým a potupným způsobem ho vrchní číšník odbyl. Společnosti vydané v posměch mnohých zde sedících Němců (budiž

Kavárna Austria na pohlednici z roku 1909

Zpráva o jubileu podniku, 7. prosince 1902, periodikum *Ostravan*

Fejeton

Den v kavárně Austria Ostravské povídačky od Franzine Mannjonng

Mezi mnoha kavárnami, které se nenacházejí v prvním patře domů, působí naše „Austria“ snad nejvznešenějším a zároveň nejútulnějším dojmem. Přispívá k tomu již malý vstup vnějším schodištěm z ulice a také světlé nepřepíchané prostory, které působí přívětivým dojmem. Člověk je rád, když má takovou kavárnu k dispozici a zdejší dobrá společnost nejsilněji podtrhuje oblíbenost tohoto lokálu.

Po ranním provozu, který končí po osmé hodině, panuje v kavárně přímo idylický klid, který naruší pikolící, aby udělali pořádek, oprášili kouzlo kavárny, upravili nabídkové listy, přiložili vydatně do mohutných kamen a spočítali spropitné. Přísný dlouholetý vrchní pečlivě sleduje, zda je vše v pořádku. Nevnímá jako ponížení ani to, když sám vyčistí skla lamp od ještě zbylých šmouh, zatímco pokladní s poněkud ospalým výrazem navrácí svému pultovému krejci potřebný lesk.

Úderem dvanácté se obraz kavárny promění. Kavárenskými místnostmi se line lákavá vůně čerstvě uvažené moky, a stálí návštěvníci kavárny se hrnou jeden za druhým. Po třinácté hodině již nechybí ani jeden z významných hostů. Všechny biliáry, stejně jako hrací stoly jsou obsazeny. Vrchní účetní křičí na svého kolegu, aby dal větší pozor, zatímco pan stavitel nazývá umělce hrajícího s ním karetní hru „packalem“. U biliáru si fešný obchodník dobírá svého přítele nad včerejším dobytím krásné Lilli, což dotyčný utvrzuje prudkou reakcí.

ku cti řečeno, že jistý přítomný Němec (jednání číšníkovo odsoudil) nezbylo jiného než rázně zakročit u majitele kavárny, který se omlouval, že číšník prý česky nerozumí (v Ostravě), až nezbylo jiného, než pomoci kasírky češtiny znalé účet vyrovnati. My upozorňujeme na to české naše obecnstvo a doufáme, že majitel kavárny Austrie se postaví, aby vrchní jeho číšník byl nahrazen jiným, který české nebude předělávati na Němce a kvůli češtině nebude si z nich tropiti úsměšky; jinak by obecnstvo české musilo se úplně a rozhodně straniti místností. Kde je ve psí vydáno drzosti poslužného ganymeda“. Majitel kavárny však sjednal nápravu a podnik nadále lákal veškeré obyvatelstvo tehdejší Ostravy.

Den v kavárně Austria

Není divu, že první kavárenský podnik začal ihned po svém otevření přitahovat společenskou smetánku města, kam chodili nejen městští úředníci a podnikatelé, ale také advokáti, učitelé, umělci či lékaři. Atraktivita podniku byla sice brzy ohrožena dalšími novými kavárnami, jako byly zejména kavárny *Union* a *Central* v samém středu města, ale i tak se až do vypuknutí první světové války *Austria* udržela na výsluní ostravského kavárenského světa.

Máme to štěstí, že byl běžný den v kavárně *Austria* zachycen pomocí novinového fejetonu, který vyšel v německém deníku *Ostrauer Zeitung* dne 6. února 1909. Pro svou ojedinelost si jej můžeme odcitovat v doslovném překladu: